

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
1477 Програмне забезпечення систем
рівень вищої освіти Магістр,
спеціальність 121 – інженерія програмного забезпечення

Ми щиро вдячні експертам за ґрунтовний аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОП **«Програмне забезпечення систем»**. Співпраця з експертною групою була продуктивною і конструктивною. Рекомендації певною мірою вказали перспективи розвитку програми і слугуватимуть покращенню її реалізації та вдосконаленню відповідно до цілей ОП. Водночас ми маємо певні коментарі і заперечення щодо окремих позицій звіту.

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям</p> <p>Освітня програма є актуальною та збалансованою, у ній враховані сучасні вимоги ринку праці та інтереси основних стейкхолдерів. Цілі освітньо-наукової програми «Інженерія програмного забезпечення» виписані чітко й зрозуміло і повністю узгоджені з місією та цілями університету. Залучення всіх стейкхолдерів до проектування, модернізації та підтримки освітньої програми носить реальний характер. Програмні результати навчання випускників освітньонаукової програми «Інженерія програмного забезпечення» відповідають наказу 729-32 від 11.08.2017, наказу № 595-32 від 05.07.2019р., наказу № 601-32 від 08.07.2019 (http://asp.univ.kiev.ua/index.php/normativno-pravovabaza/94-nakazy-ta-rozporiadzhennia-po-universytetu), а також сучасним вимогам ринку праці з урахуванням регіонального та галузевого контексту. Програмні результати</p>	<p>В цьому пункті помилково йдеться про ОП Інженерія програмного забезпечення (гарант Бичков О.С., факультет інформаційних технологій), а не про ОП Програмне забезпечення систем (гарант Провотар О.І., факультет комп’ютерних наук та кібернетики).</p>

<p>навчання забезпечуються обов'язковими компонентами освітньо-наукової програми. Освітньо-наукова програма забезпечена науково-педагогічними працівниками із відповідною їй академічною кваліфікацією, а також можливості для залучення більшої частки фахівців із професійною кваліфікацією. Усі охочі мають доступ до інформації, обсяг якої є достатнім для того, щоб мати уявлення про вступ до магістратури КНУ імені Тараса Шевченка за даною освітньою програмою. ЗВО має чіткі процедури розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження що є доступні для всіх учасників освітнього процесу. Наявність етичного кодексу та положення, що чітко і зрозуміло регламентує політику, стандарти і процедури академічної доброчесності. Процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими, і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів. Позитивним є функціонування окремих департаментів для підтримки та роботи зі студентством. Таким чином, освітньо-наукова програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, з недовіками, що не є суттєвими (рівень В). При чому по більшості критеріїв вивчені освітні процеси мають резерви для вдосконалення</p>	
<p><i>Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик</i></p> <p>Зміст освітньо-наукової програми «Інженерія програмного забезпечення» є сучасним та актуальним. Практична підготовка здобувачів є здійснюється в ІТ-компаніях. Тісні зв'язки з роботодавцями, залучення</p>	<p>В цьому пункті помилково йдеться про ОП Інженерія програмного забезпечення (гарант Бичков О.С., факультет інформаційних технологій), а не про ОП Програмне забезпечення систем (гарант Провотар О.І., факультет комп'ютерних наук та кібернетики).</p>

роботодавців до модернізації та підтримки програми. Стратегія залучення та робота із міжнародними ЗВО. Робота з розробки та накопичування навчально-методичних матеріалів у системі Moodle. Активне залучення студентів до практик в ІТгалузі. Реальне поєднання навчання та наукових досліджень з впровадженням результатів науково-дослідної роботи студентів в освітній процес. Виконання викладачами наукових досліджень у контексті тих навчальних дисциплін, які вони викладають. Прозорість та об'єктивність оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Відкритість та доступність інформації щодо правил проведення контрольних заходів і критеріїв оцінювання, які дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання як для окремого освітнього компонента, так і для ОП в цілому, та оприлюднюються заздалегідь. Усі науково-педагогічні працівники, долучені до реалізації освітньо-наукової програми, мають наукові ступені та у повній мірі відповідають навчальним дисциплінам, які вони викладають. Заклад вищої освіти співпрацює з роботодавцями і роботодавці беруть активну участь в модернізації матеріально-технічної бази. Закладом вищої освіти забезпечується професійний розвиток науково-педагогічних працівників через підвищення кваліфікації ІТ-компаніях та міжнародні стажування. Матеріально-технічні ресурси, які активно поновлюються та реально використовуються для викладання та роботою над дисциплінами освітньої програми. Навчальні лабораторії з сучасним ліцензійним системним та інструментальним програмним забезпеченням. Електронні навчальні посібники, доступ до яких мають всі здобувачі. Використання та активна розробка власних систем та платформ (система «Тритон» та платформа «KNU Education Online») для надання своєчасного інформування та освітніх послуг у дистанційному режимі. Відкритість та готовність самоврядування надати допомогу студентам.

Функціонуюча система із забезпечення якості освітньої діяльності. Активна позиція студентського самоврядування, конструктивний діалог з адміністрацією. Залучення самоврядування до роботи над системою забезпечення якості. Залучення роботодавців до забезпечення якості освітнього процесу. Потужна нормативна база ЗВО, що регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Відкритість, прозорість та доступність офіційної інформації для усіх стейкхолдерів. Активна позиція усіх учасників освітнього процесу щодо дотримання академічної доброчесності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Розглянути можливість представлення структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми у вигляді графа, що дасть можливість зобразити зв'язок між окремими освітніми компонентами
2. Впроваджувати курси або факультативи для розвитку соціальних навичок здобувачів вищої освіти, в тому числі із залученням роботодавців.
3. Детальніше прописати чітку процедуру для здобувачів вищої освіти із здобутками у неформальній освіті та умови перезарахування цих результатів навчання за ОП
4. Осучаснити списки рекомендованої літератури, що наводяться у робочих програм дисциплін.
5. Систематизувати інформацію, яка знаходиться на сайті, стосовно опису освітніх компонент не тільки робочих програм, а і анотацій та сілабусів.
6. Погоджувати зміст та наповнення РП з гарантами ОП
7. Систематизувати залучення стейкхолдерів (студентів, випускників, роботодавців) до процесу перегляду освітньої програми. Як рекомендація – розглянути форму такої взаємодії у вигляді «круглих столів» із роботодавцями.

Із наведеним переліком слабких сторін, недоліків та рекомендацій повністю погодитися не можемо. Крім того, у звіті ЕГ зазначено, що недоліки «не є суттєвими» (с.3). Ми не можемо погодитися із такими зауваженнями:

1. Існує структурно-логічна схема освітньо-наукової програми Програмне забезпечення систем у вигляді графу. У звіті ЕГ на стор.6 це зазначається.

Структурно-логічна схема ОНП наведена у вигляді графа, що відображає порядок та логічний зв'язок усіх обов'язкових освітніх компонент та компонент з вибіркового блоків.

Зокрема, ці схеми наведено у п.2.2. ст. 17: http://csc.knu.ua/media/filer_public/53/63/5363725b-7f7e-41be-a276-92aae231f341/pd-121-se-master-november-2019.pdf

та п.2.2. ст. 14: http://csc.knu.ua/media/filer_public/65/bd/65bd32a3-d806-4595-ad09-0abf42234b29/pd_121_se_master_june_2018.pdf

2. На факультеті неодноразово ІТ-компанії проводили лекції для студентів не лише із професійної точки зору, а і для розвитку їх соціальних навичок. Як приклад, лекції компанії GlobalLogic.
3. Щодо зауваження про визнання результатів, здобутих студентами в неформальній освіті, у відомостях про самооцінювання і під час бесід з членами ЕГ було чітко зазначено: «Університет не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством». Аргументи:

а) Згідно Закону України Про освіту (ст..8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством».

б) в Законі України «Про вищу освіту» детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті і відсутня згадка про будь-які права ЗВО щодо визнання результатів неформальної освіти;

в) відсутність у ЗВО прав самостійно вирішувати питання визнання неформальної освіти де факто підтверджується наявною практикою дій ЦОВВ. Наприклад, МОН України, (без врахування точки зору ЗВО як

державної так і приватної форми власності) імперативно встановлює правила визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти: відмовляє за рівнем бакалавра і магістра, і дозволяє – за рівнем доктора філософії.

г) згідно ст.38. Закону України «Про освіту» органом, який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання» визначається Національне агентство кваліфікацій.

Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. *«Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми».* Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня визнало (у відповіді С.М.Квіта) що **відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми (див відеозапис).**

4. Щорічно на засіданні кафедри переглядаються робочі програми дисциплін та за потреби вносяться правки та оновлення. Теж стосується і літератури.
5. На сайті факультету є в наявності опис освітньої програми та відповідний навчальний план. Форма робочої програми, що використовується у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка базується на компетентностях та результатах навчання, містить анотацію, мету курсу, організацію навчання і оцінювання, зміст та форми оцінювання. Тобто відповідає усім вимогам до силабусів та містить анотацію, які запропоновано додатково розмістити на сайті.
6. Оскільки зміст та наповнення робочих програм відбувається на засіданні кафедри за участю гаранта освітньої програми, то таким чином відбувається погодження змісту ОП з її гарантом.
7. Взаємодія зі стейкхолдерами проводиться на регулярній основі, зокрема роботодавці залучені до роботи науково-методичної комісії,

здійснюються анкетування студентів, у 2019 році здійснювалося громадське обговорення проекту змін. В минулому році на факультеті було запроваджено проведення із залученням викладачів (не лише Київського національного університету, а і інших закладів вищої освіти), роботодавців, студентів «круглих столів» щодо ІТ-освіти. Сценарій круглого столу «ІТ-освіта ХХІ сторіччя», що пройшов 07.05.2019 можна подивитись

Результати \ резюме у вигляді mindmap
фото: https://www.facebook.com/pg/FacultyOfComputerScienceAndCybernetics/photos/?tab=album&album_id=2221310857953759&tn=-UC-R. Також в разі перегляду змісту освітньої програми долучаються роботодавці, студенти. Роботодавці після завершення перегляду надають рецензії.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Сильні сторони та позитивні практики у контексті

Відповіді на зауваження та рекомендації ЕГ

Наведені зауваження суперечать власним висновкам ЕГ (див. п.1 сильних сторін критерію 1). Додатково зазначимо:

Ознайомлення та залучення здобувачів до можливостей стажування є постійною

Критерію 1.

1. Цілі освітньої програми «Програмне забезпечення систем» вписані чітко й зрозуміло і повністю узгоджені з місією та цілями університету. 2. Залучення всіх стейкхолдерів до проектування, модернізації та підтримки освітньої програми носить реальний характер. 3. Програмні результати навчання випускників освітньої програми «Програмне забезпечення систем» відповідають наказу 729-32 від 11.08.2017, наказу № 595-32 від 05.07.2019р., наказу № 601-32 від 08.07.2019 (<http://asp.univ.kiev.ua/index.php/normatyvno-pravova-baza/94-pakazy-tarozporiadzhennia-po-universytetu>), а також сучасним вимогам ринку праці з урахуванням регіонального та галузевого контексту. 4. Наявність можливості для здобувачів продовжити навчання на третьому (науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю та розвиток наукової школи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Не повна організованість та змістовність проведення анкетувань студентів щодо шляхів удосконалення конкретно цієї ОП за переліком освітніх компонент, їх змістовим наповненням, та отриманими результатами навчання; 2. Маючи широкі можливості щодо міжнародної академічної мобільності студентів, на недостатньому рівні активізована інформаційна робота з поширення відповідної інформації серед здобувачів вищої освіти. Експертною групою рекомендовано: 1. Систематизація та регулювання проведення та опрацювання опитувань (анкетувань) студентів та роботи із істейкхолдерами. 2. Систематизація та регулювання наповнення сайтів та медіасистем ЗВО.

практикою в Університеті. Працює відділ академічної мобільності, студенти знають, що мають право подаватися на програми з міжнародної мобільності.

Зокрема, на сайтах Київського національного університету імені Тараса Шевченка, факультету комп'ютерних наук та кібернетики та кафедри Інтелектуальних програмних систем наявні зворотні та наскрізних посилання на структурні підрозділи, що забезпечують обслуговування ОП.

Зокрема, на сайті факультету комп'ютерних наук та кібернетики є посилання на сайт кафедри «Інтелектуальні програмні системи», що обслуговує ОП:

<http://csc.knu.ua/uk/department/iss>

У нижній частині (футері) сайту кафедри «Інтелектуальні програмні системи»

<https://iss.csc.knu.ua/> є посилання на сайт Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

На сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка є посилання на сайт факультету комп'ютерних наук та кібернетики: <https://knu.ua/ua/departments/>.

Крім того, сайти факультету та кафедри містять усі актуальні описи ОП, навчальні плани, робочі програми: <http://csc.knu.ua/uk/curriculum>, <http://csc.knu.ua/uk/programs>, <https://iss.csc.knu.ua/uk/study/master-degree.html>.

Сайт кафедри містить інформацію про випускні кваліфікаційні роботи: <https://iss.csc.knu.ua/uk/study/master-degree.html>, <https://iss.csc.knu.ua/uk/study/thesis-topics.html>

Сайти факультету та кафедри містять розділи з літературою: <http://csc.knu.ua/uk/library>, <https://iss.csc.knu.ua/uk/study/reading.html>

Сайти факультету та кафедри містять інформацію про викладачів ОП:

<https://iss.csc.knu.ua/uk/about/employees.html>, <http://csc.knu.ua/uk/department/iss>

Сайт факультету містить інформацію про вибіркові дисципліни: <http://csc.knu.ua/uk/selected-subjects>

Сайт факультету містить інформацію про вступ: <http://csc.knu.ua/uk/master>

Сайт факультету містить інформацію про підсумкову атестацію: <http://csc.knu.ua/uk/attestation>

Сайт факультету містить інформацію про графік навчального процесу: <http://csc.knu.ua/uk/schedule>

<p>Рівень відповідності Критерію 1.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1. Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення освітньої програми у контексті критерію 1, експертна комісія дійшла висновку, що освітня програма «Програмне забезпечення систем» відповідає рівню В за критерієм 1.</p>	
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.</p> <p>- освітньо-наукова програма дає можливість формування фундаментальних знань з математичних основ, моделей, принципів моделювання, проектування, розробки та супроводу програмних систем і технологій; - забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами освітньо-наукової програми; - практична підготовка здобувачів є складовою освітньо-наукової програми здійснюється в ІТ-компаніях</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</p> <p>Наявні деякі недоліки у затвердженні освітніх програм та навчальних планів, які пов'язані з формуванням нормативної документації ЗВО протягом останнього навчального року. 2. Певні дисципліни в одному вибіркового блоці ОП мають не однаковий взаємозв'язок із рештою компонент ОП. Експертною групою рекомендовано: - більше уваги</p>	<p>Ми не погоджуємось із наведеним зауваженнями (і відповідними рекомендаціями):</p> <p>Пункт 3 (Звіт ЕГ). Щорічно на засіданні кафедри переглядаються робочі програми навчальних дисциплін за участю гаранта та за необхідності вносяться зміни.</p> <p>Пункт 6 (Звіт ЕГ). Періодично на факультеті проводяться зустрічі, лекції роботодавців для отримання таких навичок. Декілька разів на рік на факультеті проводиться Хакатон, також із залученням провідних ІТ-компаній.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Не зрозумілі недоліки у затвердженні ОП. Затвердження освітньої програми та навчального плану відбувалось за нормативною документацією, що затверджена раніше 2019/2020 навчального року. 2. Формальна процедура затвердження освітньо-наукової програми та навчального плану повністю відповідає нормативним документам, що затверджені в університеті та чинному законодавству. 3. На факультеті неодноразово ІТ-компанії проводили лекції для студентів не лише із професійної точки зору, а і для розвитку їх соціальних навичок. Як приклад, лекції компанії GlobalLogick. <p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 3 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє</p>

<p>приділити формальним процедурам затвердження освітньо-наукової програми та навчального плану; - переглянути освітні компоненти, які забезпечують здобуття “soft skills” здобувачами вищої освіти, ширше впроваджувати курси або факультативи для розвитку соціальних навичок здобувачів вищої освіти, в тому числі за підтримки роботодавців.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.</p> <p>Освітньо-наукова програма має слабкі сторони, які не є суттєвими. В той же час, освітньо-наукова програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 та 2.8. Враховуючи сильні сторони ОП, експертна група робить висновок, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2</p>	<p>нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.</p> <p>Зі спілкування з різними фокус-групами та аналізом сайту було підтверджено той факт, що усі охочі мають доступ до інформації, обсяг якої є достатнім для того, щоб мати уявлення про вступ до магістратури КНУ імені Тараса Шевченка за даною ОП.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо</p>	<p>Ми не погоджуємось із наведеними зауваженнями (і відповідними рекомендаціями):</p> <p>1) Ознайомлення та залучення здобувачів до можливостей стажування є постійною практикою в Університеті. Працює відділ академічної мобільності, студенти знають, що мають право подаватися на програми з міжнародної мобільності. Будемо активніше заохочувати здобувачів вищої освіти за ОП до реалізації права на академічну мобільність, перш за все шляхом розвитку внутрішньої академічної мобільності – доцільність зовнішньої академічної мобільності для іноземних громадян є вельми сумнівною.</p> <p>2) Щодо зауваження про визнання результатів, здобутих студентами в неформальній освіті, у відомостях про самооцінювання і під час бесід з членами ЕГ було чітко зазначено: «Університет не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, до затвердження регуляторних</p>

удосконалення у контексті Критерію 3.

При наявності широкого спектру підписаних угод в рамках спеціальності 121 Інженерія програмного забезпечення та наявності здобувачів, які скористалися можливостями програми академічної мобільності, - у самій ОП відсутня інформація щодо надання підтримки програмами міжнародною та внутрішньою академічними мобільності. Рекомендуємо оновити форму ОНП та розширити реалізовані можливості освітньої програми . - визначити можливості для започаткування постійно діючих практик академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті конкретної ОП, - детальніше прописати чітку процедуру для здобувачів вищої освіти з здобутками у неформальній освіті та умови перезарахування цих результатів навчання за ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення освітньої програми у контексті критерію 3, експертна комісія дійшла висновку, що освітня програма «Програмне забезпечення систем» відповідає рівню В за критерієм 3, тобто рекомендації можуть бути впроваджені у короткий строк.

актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством». Аргументи:

а) Згідно Закону України Про освіту (ст.8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством».

б) в Законі України «Про вищу освіту» детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті і відсутня згадка про будь-які права ЗВО щодо визнання результатів неформальної освіти;

в) відсутність у ЗВО прав самостійно вирішувати питання визнання неформальної освіти де факто підтверджується наявною практикою дій ЦОВВ. Наприклад, МОН України, (без врахування точки зору ЗВО як державної так і приватної форми власності) імперативно встановлює правила визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти: відмовляє за рівнем бакалавра і магістра, і дозволяє – за рівнем доктора філософії.

г) згідно ст.38. Закону України «Про освіту» органом, який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання» визначається Національне агентство кваліфікацій.

Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. *«Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми».* Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня визнало (у відповіді С.М.Квіта) що **відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми (див відеозапис).**

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 3 до рівня В

	<p>немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.</p> <p>Позитивною практикою щодо Критерія 4 є: - тісні зв'язки з роботодавцями, залучення роботодавців до модернізації та підтримки ОНП; - стратегія подальшого тісного залучення роботодавців до викладання окремих освітніх компонент; - стратегія залучення та робота із міжнародними ЗВО; - активне залучення студентів до практик в ІТгалузі; - реальне поєднання навчання та наукових досліджень з впровадженням результатів науково-дослідної роботи студентів в освітній процес; - виконання викладачами наукових досліджень у контексті тих навчальних дисциплін, які вони викладають; - проведення анонімних опитувань студентів для обговорення рівня задоволеності студентів.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Слабкими сторонами ОП щодо Критерія 4 є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) - осучаснити списки літератури, що наводяться у робочих програмах дисциплін; 2) - систематизувати інформацію, яка знаходиться на сайті, стосовно опису освітніх компонент: використання не тільки робочих програм, а і анотацій та силабусів; 3) - більше включати у робочі програми сучасні практики ІТ-галузі; 4) - посилити участь студентів і викладачів у програмах 	<p>Ми не погоджуємось із наведеним зауваженнями (і відповідними рекомендаціями):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Щорічно на засіданні кафедри переглядаються робочі програми дисциплін та за потреби вносяться правки та оновлення. Теж стосується і літератури. 2. На сайті факультету є в наявності опис освітньої програми та відповідний навчальний план. Форма робочої програми, що використовується у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка базується на компетентностях та результатах навчання, містить анотацію, мету курсу, організацію навчання і оцінювання, зміст та форми оцінювання. Тобто відповідає усім вимогам до силабусів та містить анотацію, які запропоновано додатково розмістити на сайті. Вимогу щодо додаткового запровадження силабусів вважаємо абсурдною. 3. Серед дисциплін, що запропоновані в ОП можна виділити дисципліни, які присвячені сучасним практикам ІТ-галузі. Серед таких обов'язкових дисциплін варто виділити: «Методи забезпечення якості програмних систем», «Прикладне застосування нейронних мереж», «Розробка та використання інформаційних мереж», «Управління програмними проектами», «Актуальні проблеми об'єктно-орієнтованого програмування», «Сучасні операційні системи», «Моделе-орієнтована побудова програмних систем». Крім того, низка вибіркових дисциплін включає в себе сучасні практики ІТ-галузі. Усі робочі програми цих дисциплін та навчальний план були надані комісії. 4. Викладачі приймають активну участь у програмах академічної мобільності, що зазначено у звіті самооцінювання. 5. Оскільки зміст та наповнення робочих програм відбувається на засіданні кафедри за участю гаранта освітньої програми, то таким чином відбувається погодження змісту ОП з її гарантом. <p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 4 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє</p>

<p>академічної мобільності; 5) - погоджувати зміст та наповнення робочих програм з гарантами ОП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.</p> <p>Враховуючи сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОНП у контексті критерію 4 експертна група дійшла висновку, що ОНП загалом відповідає рівню В за критерієм 4. Слабкі сторони програми не є суттєвими.</p>	<p>нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.</p> <p>Позитивною практикою у контексті Критерію 5 є: - прозорість та об'єктивність оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти; - відкритість та доступність інформації щодо правил проведення контрольних заходів і критеріїв оцінювання, які дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання як для окремого освітнього компоненту, так і для ОП в цілому, та оприлюднюються заздалегідь; - чіткі процедури розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження що є доступні для всіх учасників освітнього процесу; - наявність</p>	<p>1) Цифровий репозитарі, про який йдеться у звіті, створений на кафедрі у 2019 році. Робота над створенням цифрового репозитарію кваліфікаційних та курсових робіт в університеті в цілому наразі проводиться – проект реалізує Наукова бібліотека імені М.Максимовича.</p> <p>2) Можна погодитись з використанням системи Moodle, хоча в університеті зараз запроваджується платформа дистанційного навчання KNU Education, що також дозволяє перевіряти знання студентів у вигляді тестів. Хочемо щоправда зауважити що університетська освіта повинна навчати студентів думати, а тести (незалежно - в Moodle чи деінде), на жаль, думати не навчають і в жодному разі не забезпечують валідного оцінювання рівня досягнутих результатів навчання.</p> <p>Оскільки слабкі сторони містять лише це одне зауваження, то вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 5 до рівня В немає, що дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>

<p>етичного кодексу та положення, що чітко і зрозуміло регламентує політику, стандарти і процедури академічної доброчесності.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Рекомендовано створення цифрового репозитарію кваліфікаційних та курсових робіт, а також використання такого виду перевірки знань як тести за допомогою системи Moodle.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.</p> <p>Враховуючи сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОНП у контексті критерію 5 експертна група дійшла висновку, що ОНП загалом відповідає рівню В за критерієм 4. Слабкі сторони програми не є суттєвими.</p>	
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.</p> <p>Усі науково-педагогічні працівники, долучені до реалізації освітньо-наукової програми, мають наукові ступені та у повній мірі відповідають навчальним дисциплінам, які вони викладають. Процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими, і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів. Заклад вищої освіти співпрацює з роботодавцями і роботодавці долучаються до</p>	<p>Не можемо погодитись із наведеною рекомендацією: Щорічно, за затвердженим графіком науково-педагогічні працівники проходять підвищення кваліфікації в наукових установах, ІТ-компаніях та відбуваються міжнародні стажування. Оскільки слабкі сторони містять лише одну рекомендацію, то вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 6 до рівня В немає, що дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>

<p>модернізації матеріально-технічної бази.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6. Незначна кількість науково-педагогічних працівників, які пройшли підвищення кваліфікації в ІТ-компаніях та міжнародні стажування. Експертна група рекомендує продовжити роботу щодо забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в ІТ-компаніях, наукових установах.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.</p> <p>Освітньо-наукова програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1, 2 та 4 та достатній рівень узгодженості за підкритеріями 3, 5 та 6.</p>	
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.</p> <p>До сильних сторін та позитивних практик ОП у контексті Критерію 7 варто віднести: – активне залучення роботодавців до оновлення матеріально-технічних ресурсів освітньої програми; – роботи з модернізації освітнього простору; – електронні навчальні посібники, доступ до яких мають всі здобувачі; – використання та активна розробка власних систем та платформ (система «Тритон» та платформа «KNU Education Online») для надання своєчасного інформування та освітніх послуг у дистанційному режимі; – функціонування окремих департаментів для підтримки та роботи зі</p>	<p>Вважаємо, що зауваження до критерію 7 є необґрунтованими.</p> <p>1) Експертам було надано інформацію щодо доступу до електронних баз даних Scopus та Web of Science та платформи Springer Nature. Зауваження щодо розширення доступу з поза меж університетської мережі незрозуміле – оскільки доступ надано саме університету.</p> <p>2) Студенти проінформовані щодо дій та прав під час виникнення конфліктних ситуацій. Наступна інформація доведена до студентів:</p> <p>- Процедури запобігання та врегулювання інтересів У Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (макет) http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf, яке затверджене Наказом ректора від 08 липня 2019 за №603-32 в частині 2 наведено Перелік відповідних процедур .</p>

студентством; – відкритість та готовність самоврядування надати допомогу студентам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

До слабких сторін та позитивних практик ОП у контексті Критерію 7 варто віднести: – недостатню поінформованість та локальний доступ (тільки з мережі університету) до електронних баз даних Scopus та Web of Science та платформи Springer Nature; – недостатня поінформованість студентів, щодо дій та прав під час виникнення конфліктних ситуацій; – відсутність медичного кабінету у будівлі корпусу. Експертною групою дано рекомендації керівництву ЗВО щодо систематизації та формалізації правил та процедур повідомлення про конфліктні ситуації та розвитку інфраструктури для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4. Група забезпечення ОП активно працює та має стратегію розвитку за напрямом під критерію 7.1. ОП має слабкі сторони, що не є суттєвими. Зважаючи на сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті критерію 7, експертна група вважає, що ОП та освітня діяльність за цією програмою в цілому відповідають Критерію 7.

- п.7.2. Процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (http://fit.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/02/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>)

- Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%BF%D0%B4%D1%84.pdf>)

3) Вважаємо, що зауваження стосовно облаштування простору для студентів із особливими потребами не відповідає дійсності, тому що на факультеті облаштовано пандус на вході до факультету та туалетна кімната, що було продемонстровано експертам.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Функціонуюча система із забезпечення якості освітньої діяльності; Активна позиція студентського самоврядування, конструктивний діалог з адміністрацією. Залучення самоврядування до роботи над системою забезпечення якості. Залучення роботодавців до забезпечення якості освітнього процесу. Позитивною є зміна гаранта освітньо-наукової програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Неповне охоплення студентів загальноуніверситетськими опитуваннями. Експертна група пропонує систематизувати та врегулювати проведення та опрацювання опитувань (анкетувань) студентів та роботи із іншими стейкхолдерами. Також рекомендується систематизувати залучення стейкхолдерів (студентів, випускників, роботодавців) до процесу перегляду освітньої програми. Як рекомендація - розглянути форму такої взаємодії у вигляді “круглих столів” зі стейкхолдерами.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Недоліки є незначними, зважаючи на сильні сторони і

З цим зауваженням погодитися не можемо.

Один-два рази на рік факультет соціології проводить опитування студентів університету, аналізує результати та доводить їх до відповідних структурних підрозділів. В минулому році на факультеті було запроваджено проведення із залученням викладачів (не лише Київського національного університету, а і інших закладів вищої освіти), роботодавців, студентів «круглих столів» щодо ІТ-освіти. Сценарій круглого столу «ІТ-освіта ХХІ сторіччя», що пройшов 07.05.2019 можна подивитись

Результати \ резюме у вигляді mindmap

фото: https://www.facebook.com/pg/FacultyOfComputerScienceAndCybernetics/photos/?tab=album&album_id=2221310857953759&tn=-UC-R.

Також в разі перегляду змісту освітньої програми долучаються роботодавці, студенти. Роботодавці після завершення перегляду надають рецензії.

Фраза щодо «Позитивною є зміна гаранта освітньо-наукової програми» є абсолютно незрозумілою, оскільки гарант цієї програми не змінювався. Можливо ЕГ переплутала оцінювану освітню програму (з програмою іншого факультету яка акредитується одночасно).

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 8 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.

<p>позитивні практики, експертна група вважає, що критерій 8 відповідає рівню В.</p>	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.</p> <p>До сильних сторін у контексті Критерію 9 можна віднести: – потужну нормативну базу ЗВО, що регулює права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу; – відкритість, прозорість та доступність офіційної інформації для усіх стейкхолдерів; – активну позицію усіх учасників освітнього процесу, щодо дотримання академічної доброчесності.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>До слабких сторін можна віднести загальну складну структуру та заплутаність медіапростору те веб-сайтів університету, факультету та кафедри, при цьому на офіційному сайті університету загалом відсутні зворотні та наскрізні посилання на структурні підрозділи, що забезпечують обслуговування ОП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.</p> <p>Освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритерієм 9.1 та незначні</p>	<p>З цим зауваженням погодитися не можемо.</p> <p>Зокрема, на сайтах Київського національного університету імені Тараса Шевченка, факультету комп’ютерних наук та кібернетики та кафедри Інтелектуальних програмних систем наявні зворотні та наскрізні посилання на структурні підрозділи, що забезпечують обслуговування ОП: зокрема, на сайті факультету комп’ютерних наук та кібернетики є посилання на сайт кафедри «Інтелектуальні програмні систем», що обслуговує ОП: http://csc.knu.ua/uk/department/iss</p> <p>У нижній частині (футері) сайту кафедри «Інтелектуальні програмні систем» https://iss.csc.knu.ua/ є посилання на сайт Київського національного університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>На сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка є посилання на сайт факультету комп’ютерних наук та кібернетики: https://knu.ua/ua/departments/.</p> <p>Крім того, сайти факультету та кафедри містить усі актуальні описи ОП, навчальні плани, робочі програми: http://csc.knu.ua/uk/curriculum, http://csc.knu.ua/uk/programs, https://iss.csc.knu.ua/uk/study/master-degree.html.</p> <p>Сайт кафедри містить інформацію про випускні кваліфікаційні роботи: https://iss.csc.knu.ua/uk/study/master-degree.html, https://iss.csc.knu.ua/uk/study/thesis-topics.html</p> <p>Сайти факультету та кафедри містять розділи з літературою: http://csc.knu.ua/uk/library, https://iss.csc.knu.ua/uk/study/reading.html</p> <p>Сайти факультету та кафедри містять інформацію про викладачів ОП: https://iss.csc.knu.ua/uk/about/employees.html, http://csc.knu.ua/uk/department/iss</p> <p>Сайт факультету містить інформацію про вибіркові дисципліни: http://csc.knu.ua/uk/selected-subjects</p> <p>Сайт факультету містить інформацію про вступ: http://csc.knu.ua/uk/master</p> <p>Сайт факультету містить інформацію про підсумкову атестацію: http://csc.knu.ua/uk/attestation</p> <p>Сайт факультету містить інформацію про графік навчального процесу:</p>

відхилення по підкритеріям 9.2, 9.3, тобто освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

<http://csc.knu.ua/uk/schedule>

Прикладаю до листа скріншоти із покроковим відкриттям відповідної інформації на сайті університету, факультету, та кафедри. Файли які починаються на літеру u - це університетський сайт, на літеру f - факультетський сайт і на літеру d - кафедральний сайт. Там показано що без проблем можна знайти необхідну інформацію.

<https://knu.ua> - посилання на сайт університету

<http://scs.knu.ua> - посилання на сайт факультету (знаходиться в домені університету)

<https://iss.scs.knu.ua> - посилання на сайт кафедри (знаходиться в домені факультету)

На сайті університету і факультету явно не написано що саме наша кафедра є випускаючою за освітніми програмами Програмна інженерія та Програмне забезпечення систем, однак варто додати що у нас із 9 кафедр факультету, окрім викладачів нашої кафедри, викладачі ще 7 кафедр викладають різні курси в рамках цих освітніх програм. Тому нема сенсу писати що майже усі кафедри факультету задіяні в обслуговуванні цієї освітньої програми. Також слід зазначити, що у в рамках цих освітніх програм є гуманітарні дисципліни, які викладають викладачі з кафедр інших факультетів та інститутів університету. Тому через велику кількість підрозділів задіяних в обслуговуванні освітніх програм закріплених за кафедрою ШС, ця інформація відсутня в явному вигляді на сайтах університету, факультету та кафедри інтелектуальних програмних систем. Однак все це зазначено у робочих програмах навчальних дисциплін.

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 9 до рівня В немає, що дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.